

**MODENISASI PENTADBIRAN NEGERI KEDAH:
KE ARAH PENUBUHAN PERKHIDMATAN TADBIR NEGERI
(KEDAH CIVIL SERVICE)
1895 – 1957**

Oleh
DATO' WIRA MOHD SHARIFF B ABU SAMAH

**DOKTOR FALSAFAH
UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
2010**

Kolej Undang-Undang, Kerajaan dan Pengajian Antarabangsa
(College of Law, Government and International Studies)
Universiti Utara Malaysia

PERAKUAN KERJA TESIS / DISERTASI
(Certification of thesis / dissertation)

Kami, yang bertandatangan, memperakukan bahawa
(We, the undersigned, certify that)

DATO WIRA MOHD. SHARIFF BIN ABU SAMAH

Ph.D

calon untuk Ijazah
(candidate for the degree of)

telah mengemukakan tesis / disertasi yang bertajuk:
(has presented his/her thesis / dissertation of the following title):

**"MODENISASI PENTADBIRAN NEGERI KEDAH : KE ARAH PENUBUHAN
PERKHIDMATAN TADBIR NEGERI (KEDAH CIVIL SERVICE) 1895-1957"**

seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit tesis / disertasi.
(as it appears on the title page and front cover of the thesis / dissertation).

Bahawa tesis/disertasi tersebut boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan dan meliputi bidang ilmu dengan memuaskan, sebagaimana yang ditunjukkan oleh calon dalam ujian lisan yang diadakan pada : 6 Julai 2010

That the said thesis/dissertation is acceptable in form and content and displays a satisfactory knowledge of the field of study as demonstrated by the candidate through an oral examination held on: 6 July 2010

Pengerusi Viva
(Chairman for Viva)

: PROF. MADYA DR. RUSNIAH AHMAD

Tandatangan
(Signature)

Pemeriksa Luar
(External Examiner)

: PROF. DR. AHMAD ATORY HUSSAIN

Tandatangan
(Signature)

Pemeriksa Dalam
(Internal Examiner)

: PROF. MADYA DR. AHMAD MARTADHA
MOHAMED

Tandatangan
(Signature)

Tarikh: 6 July 2010
(Date)

Nama Pelajar
(Name of Student) : DATO WIRA MOHD. SHARIFF BIN ABU SAMAH

Tajuk Tesis
(Title of the Thesis) : “ MODENISASI PENTADBIRAN NEGERI KEDAH : KE ARAH
PENUBUHAN PERKHIDMATAN TADBIR NEGERI (KEDAH CIVIL
SERVICE) 1895-1957”

Program Pengajian
(Programme of Study) : Ph.D

Nama Penyelia/Penyelia-penyelia : PENYELIA-
PROF. MADYA DR.MOHD FO'AD SAKDAN

Handwritten signature of Prof. Madya Dr. Mohd Fo'ad Sakdan

Handwritten signature of Prof. Madya Dr. Mohd Fo'ad Sakdan

Tandatangan
(Signature)

HALAMAN HAKCIPTA

Hakcipta terpelihara. Tidak di benarkan mengeluarkan, ulang atau buat salinan mana-mana bahagian bab, ilustrasi atau isi kandungan ilmiah ini dalam apa jua bentuk dan dengan cara apa jua pun samada elektronik, fotokopi, mekanikal rakaman atau cara lain sebelum mendapat keizinan dari Kolej Undang-undang, Pentadbiran dan Pengajian Antara Bangsa, Universiti Utara Malaysia.

PENGESAHAN PENYELIA

Tesis ini bertajuk Modenisasi Pentadbiran Negeri Kedah:Ke-Arah Penubuhan Perkhidmatan Tadbir Negeri (Kedah Civil Service) 1895 – 1957 yang di usahakan oleh Dato' Wira Mohd Shariff bin Abu Samah (91944) telah di terima sebagai memenuhi syarat Pengijazahan Doktor Falsafah (Ph.D).

Diperakui oleh:

**PROFESOR MADYA DR. MOHD FO'AD SAKDAN
PENYELIA**

PRAKATA DAN PENGHARGAAN

Assalamualaikum,

Bismillahirohmanirrohim, segala puji-pujian bagi Allah s.w.t Yang Maha Pemurah lagi Penyayang dan selawat ke atas Junjungan Besar Nabi Muhammad s.a.w

Terlebih dahulu saya memanjatkan kesyukuran kehadiran Allah Subhanahuwata'ala kerana dengan limpah kurniaNya menizinkan saya menyiapkan tesis ini bagi memenuhi kewajiban dan tanggungjawab saya bagi memperolih segulung ijazah.

Saya memilih tajuk “Modenisasi Pentadbiran Negeri Kedah: Ke–Arah Penubuhan Perkhidmatan Tadbir Negeri (Kedah Civil Service) 1895 – 1957 pertamanya saya pernah berkerja dengan Perkhidmatan ini selama 26 tahun dan telah melalui banyak pengalaman – pengalaman pahit dan manis. Keduanya semasa sepanjang perkhidmatan belum pernah saya melihat satu kajian di buat oleh mana-mana pihak berhubung dengan Perkhidmatan Tadbir Negeri. Maka dengan itu timbullah satu keazaman dan perasaan dalam hati untuk membuat penyelidikan dan mengumpul maklumat berkenaan pengwujudan dan perkembangan Perkhidmatan ini walaupun penyelidikan ini terpaksa di lakukan sehingga ke Negara Thailand, Indonesia, British Library, London dan National Archives, Kew Gardens, England. Banyak juga maklumat yang saya perolih dalam Negara sendiri seperti di National Archives, Perpustakaan dan muzium.

Di samping itu semasa membuat penyelidikan, saya sentiasa mendapat pertolongan, bantuan dan kerjasama dari pelbagai pihak untuk menyiapkan tesis ini. Di kesempatan ini saya bersyukur kepada Allah s.w.t dan mengucapkan terima kasih kepada mereka-mereka ini yang tidak kenal penat lelah dan sanggup mengorbankan masa dan tenaga semata-mata untuk membantu menjayakan pengajian saya ini terutama sekali Prof. Madya Dr. Mohd Foad Sakdan selaku Penyelia dan kepada Prof. Emeritus Dato’ Dr. Haji Mohd Yusoff bin Hassan (UPSI), Prof. Madya Datin Dr. Mahani Musa (USM) dan Prof. Madya Md. Isa Othman (USM).

Di ruang terhad ini juga, saya merakamkan penghargaan kepada isteri saya Datin Wira Hajjah Khatijah yang begitu sabar, memahami diri dan keranah seorang pelajar yang sudah lanjut usia dan sanggup bersengkang mata sehingga awal pagi semasa menyediakan tesis ini. Saya menaruh sepenoh harapan semoga penyelidikan ini dapat di manfaatkan kepada mereka yang berminat terhadap tesis terutama Pegawai-pegawai Tadbir Negeri yang sedang berkhimat. Akhir kalam, terima kasih buat semua yang membantu, jasabaik anda saya amat sanjungi. Terima kasih. Wassalam.

SINGKATAN PERKATAAN

B.A	British Adviser
C.O the	Despatches and Telegrams from The Straits Settlements to Colonial Office.
F.O	Foreign Office.
H.C.D	High Commissioner Despatches.
H	Hijrah
J.I.A	Journal of the Indian Archipelago and Eastern Asia.
JMBRAS Asiatic	Journal of the Malayan/Malaysian Branch of the Royal Society.
JSBRAS	Journal of the Straits Branch of the Royal Asiatic Society.
JSEAH	Journal of South East Asian History.
K.A.R	Kedah Annual Report.
KCS	Kedah Civil Service.
KDSS	Kedah Dari Segi Sejarah.
LTPD	Laporan Tahunan Pegawai Daerah.
M	Masehi.
MAS	Malay Administrative Service.
MCS	Malayan Civil Service.
MIH	Malaysia in History.
MMMNK	Minit Mesyuarat Majlis Negeri Kedah.

SENARAI JADUAL

Bilangan	Tajuk	Muka Surat
Jadual 2:1	Struktur Sejarah KCS hingga Era 1957	57
Jadual 3.1	Skim Gaji KCS Di Zaman Sultan Abdul Hamid	104
Jadual 3:2	Skim Gaji KCS oleh Majlis Negeri	106
Jadual 3:3	Skim Gaji KCS Mengikut Skim Trusted	108
Jadual 3:4	Skim Gaji KCS Selepas 1948	110
Jadual 3:5	Syor Skim Gaji oleh MAS Untuk Perkhidmatan Tadbir Melayu Yang Di Gabungkan.	111
Jadual 3:6	Skim Gaji KCS Kumpulan (A)	114
Jadual 3:7	Skim Gaji KCS Kumpulan (B)	114
Jadual 3:8	Syor Skim Gaji KCS Oleh Persatuan KCS	118
Jadual 3:9	Kelas – kelas Jawatan KCS	125
Jadual 3.10	Struktur Pegawai Tadbir Negeri (PTNK)	151
Jadual 4:1	Susunan Perhubungan Antara British Dengan Kedah	174
Jadual 5:0	Pejabat Setiausaha Kerajaan	206
Jadual 5:1	Mahkamah Daerah Bandar Baharu, 1354H (1935M)	225
Jadual 5:2	Dairi District Officer Kuala Muda Yang Kepada Bulan Jamadil-Akhir 1338H (1920)	236
Jadual 5:3	Pegawai Daerah Zaman Jepun	243
Jadual 5:4	Tugas Pegawai Daerah Kota Setar, 1951	249

PTA	Perkhimatan Tadbir Am.
PKM	Parti Kominis Malaya.
PTNK	Perkhidmatan Tadbir Negeri Kedah.
SHTI	Syarikat Hindia Timur Inggeris.
SMSAH	Surat Menyurat Sultan Abdul Hamid.
SEC	Secretariat.
SKN	Setiausaha Kerajaan Negeri.
SUK	Setiausaha Kerajaan Kedah.

ABSTRAK

Penyelidikan ini menganalisa sejarah Ketuanan Melayu daripada pentadbiran tradisional kepada pentadbiran moden yang bermula sejak tahun 1905 apabila negeri Kedah di bawah pemerintahan Sultan Abdul Hamid menubuh Majlis Mesyuarat Negeri. Latar belakang kajian ini melihat kepada sejarah penubuhan dan fungsi yang di laksanakan bagi memajukan negeri Kedah dari segi kecekapan pengurusan yang teratur, dan sistematik.

Kajian ini juga menyentuh mengenai Sultan Abdul Hamid (1864-1943) yang lebih di kenali sebagai 'Bapa Pentadbiran Moden' dapat di lihat dari dua aspek yang berbeza. Pertama melihat kepada perubahan-perubahan yang telah berlaku di sepanjang pemerintahannya dan yang kedua melihat perwatakan sebagai seorang pemimpin yang mempunyai kekuatan personaliti yang hebat.

Kajian ini menumpukan perhatian kepada pentadbiran secara moden, iaitu satu transformasi daripada pentadbiran tradisional kepada satu sistem pentadbiran yang lebih berkesan dengan undang-undang dan peraturan-peraturan sebagai panduan. Kajian ini juga memberi penekanan kepada modenisasi Pentadbiran Negeri Kedah dan Penubuhan Perkhidmatan Tadbir Negeri Kedah atau *Kedah Civil Service (KCS)* sejak tahun 1905 hingga tahun 1957.

Kajian ini menggunakan kaedah kualitatif dan pendekatan kajian sejarah politik. Sumber pertama yang penting dalam kajian ini bagi mendapat maklumat dan data baru bagi membolehkan penulisan di buat dengan lebih sistematik dan tersusun. Sumber utama termasuklah fail-fail Kerajaan, minit mesyuarat Majlis Mesyuarat Negeri, urusan pentadbiran, warta-warta Kerajaan, surat-menyurat, terbitan Kerajaan, akhbar, memoir dan sumber lin, temubual dengan tokoh-tokoh sejarahwan yang termuka di Kedah seperti Wan Samsuddin Mohd Yusof, yang banyak menulis berhubung dengan salasilah Kesultanan negeri Kedah, dan bekas Pegawai-pegawai Tadbir Negeri yang bersara.

Di bawah sistem pentadbiran moden *KCS* telah berjaya membangunkan negeri dengan menggunakan pendekatan sistem pentadbiran dan pengurusan yang mantap, cekap, efisien, efektif, berwibawa, bertanggungjawab, berintegriti, kredibiliti dan akauntabiliti. Berjaya memperkukuhkan dan mempertingkatkan kedudukan kewangan negeri dari tahun 1905-1957. *KCS* di dapati lebih matang kerana sepanjang pengwujudannya ia terpaksa mengharungi berbagai zaman seperti Perang Dunia Pertama, pemerintahan Jepun (Perang Dunia Kedua), kemudian di bawah naungan Siam antara tahun 1942-1945, kemudian British Malayan Administration (*BMA*), kemudian pengistiharan darurat(Emergency) 1948-1960 kemudian pecubaan rmpasan kuasa oleh Malayan People Anti Japanese Army (*MPAJA*), kemudian pengistiharan dharurat(Emergency) 1948-1960. Apa punrintangan dan halangan *KCS* tetap teguh, mantap dan berjaya mencapai matlamat penubuhannya dengan cemerlang.

MODENISASI PENTADBIRAN NEGERI KEDAH:
KE ARAH PENUBUHAN PERKHIDMATAN TADBIR NEGERI
(KEDAH CIVIL SERVICE)
1895 - 1957

i.	PENGAKUAN	iii
ii.	PRAKATA DAN PENGHARGAAN	v
iii.	SINGKATAN KATA	vi
iv.	SINARAI JADUAL	viii
v.	ABSTRAK	ix
vi.	ISI KANDUNGAN	x

TAJUK

BAB 1: PENDAHULUAN

1.1	Pendahuluan	1
1.2	Soroton Karya	2
1.3	Permasalahan Kajian	7
1.4	Objektif Kajian	11
1.5	Kepentingan Kajian	13
1.6	Skop Kajian	15
1.7	Difinisi Dan Konsep	19
1.8	Kerangka Analisis	20
1.9	Metodologi Kajian	22
1.10	Limitasi Kajian	24
1.11	Susunan Bab	25

BAB 2: LATARBELAKANG SISTEM PENTADBIRAN NEGERI KEDAH:

2.1	Pendahuluan	34
2.2	Pentadbiran Kedah Sebelum Perkhidmatan Tadbir Negeri Kedah	35
2.3	Campurtangan Inggeris dalam Sistem Pemerintahan dan Pentadbiran Kedah.	38
2.4	Latarbelakang Penubuhan Perkhidmatan Tadbir Negeri Kedah	53
2.5	Latarbelakang Penjawat Perkhidmatan Tadbir Negeri Kedah: 1895 -1957.	59
2.6	Kesimpulan	72

BAB 3: MODENISASI PENTADBIRAN DARI PENDEKATAN/KONSEP PROSIDUR:SKIM PERKHIDMATAN TADBIR NEGERI KEDAH

3.1	Pendahuluan	75
3.2	Syarat-syarat Penjawat Pegawai Tadbir Negeri Kedah	77
3.3	Tatacara Perlantikan Pegawai Tadbir Negeri Kedah	91
3.4	Skim Perkhidmatan Tadbir Negeri	103
	3.4.1 Skim Gaji Perkhidmatan Tadbir Negeri Kedah oleh Sultan Abdul Hamid – 1895	104
	3.4.2 Skim Gaji Perkhidmatan Tadbir Negeri oleh Majlis Negeri 1905.	105
	3.4.3 Skim Gaji Trusted Commission – 1946	107
	3.4.4 Skim Perkhidmatan Tadbir Negeri – 1948	109
	3.4.5 Syor Skim Gaji oleh Perkhidmatan Tadbir Melayu Yang Di Gabungkan.	111
	3.4.6 Skim Suruhanjaya Cowgill – 1949	113
	3.4.7 Skim Gaji Benham – 1950	113

3.4.8	Syor Skim Gaji Perkhidmatan Tadbir Negeri oleh Persatuan Perkhidmatan Tadbir Negeri - 1956	116
3.4.9	Penyemakan Semula Skim Gaji Perkhidmatan Tadbir Negeri oleh Whitley Council.	120
3.5	Mengklasifikasikan Pengraden Perkhidmatan Tadbir Negeri	124
3.6	Kenaikan Pangkat Perkhidmatan Pegawai Tadbir Negeri	135
3.6.1	Skim Kadet Tahun 1936	135
3.6.2	Kenaikan Pangkat Pegawai Biasa PTNK (V, IV, III, II dan I)	137
3.6.3	Sistem Pilihan	143
3.6.4	Sistem Lulus Sekatan Kecekapan	146
3.7	Kesimpulan	149
BAB 4: PERUBAHAN PERANAN SULTAN DAN PERKHIDMATAN TADBIR NEGERI		
4.1	Pendahuluan	153
4.2	Sultan dan Pentadbiran Perkhidmatan Tadbir Negeri	153
4.3	Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri: 1905 – 1941	164
4.4	Peranan Sultan Dalam Perkhidmatan Tadbir Negeri	196
4.5	Kesimpulan	199
BAB 5: PEMODENAN PENTADBIRAN NEGERI KEDAH DARI PENDEKATAN/SUDUT STRUKTUR		
5.1	Pendahuluan	201
5.2	Struktur Perkhidmatan Tadbir Negeri	202
5.2.1	Pejabat Setiausaha Kerajaan	203
5.2.2	Pejabat Perbendaharaan	207
5.2.3	Kehakiman	209

5.2.4	Keselamatan dan Kepolisian	212
5.2.4.1	Penguasaan Semula Britian: 1945 – 1957 Selepas Pemerintahan Jepun	214
5.2.5	Pentadbiran Daerah/Pejabat Daerah	215
5.2.5.1	Pentadbiran Daerah Di Kedah: 1942 – 1957	243
5.2.6	Pejabat Tanah	252
5.2.7	Mufti	256
5.2.8	Lain – Lain Jabatan	259
5.3	Undang–undang Pentadbiran/ Peraturan Kerja	261
5.4	Hal Ehwal Tanah	263
BAB 6: SUMBANGAN KCS DALAM PEMBANGUNAN NEGERI 1905 – 1957		
6.1	Pendahuluan	266
6.2	Sistem Pentadbiran Yang Teratur	266
6.3	Sosio – Ekonomi	276
6.4	Pendidikan	287
6.5	Kewangan	295
6.6	Kesimpulan	304
BAB 7: RUMUSAN DAN KESIMPULAN		308
BIBLIOGRAFI		
LAMPIRAN		

BAB 1

PENGENALAN

1.1 Pendahuluan

Sejarah awal Negeri Kedah bermula pada kira-kira kurun keempat dan kelima Masihi di Lembah Bujang¹. Kawasan ini berkembang dengan pesat sehingga mencapai kemuncak pada kurun ke sebelas hingga kurun keempat belas. Selepas itu pusat perdagangan ini telah berpindah ke kawasan Sungai Muda. Pada masa itu masyarakat tradisional Negeri Kedah masih lagi menganuti Agama Hindu atau Buddha, sehingga pada tahun 1136M apabila Raja dan seterusnya rakyat Negeri Kedah memulakan penghidupan baru sebagai penganut Agama Islam.

Negeri Kedah ini dibahagikan kepada dua bahagian iaitu Kedah Utara dan Kedah Selatan. Kedah Utara terdiri dari daerah – daerah Pulau langkawi, Kubang Pasu, Padang Terap, Kota Setar dan Yan. Sementara Kedah Selatan pula terdiri dari daerah- daerah Kuala Muda, Baling, Kulim dan Kerian². Terdapat tiga tanah tinggi iaitu Gunung Jerai yang tingginya 3,986 kaki, Bukit Perak 2,820 kaki dan Gunung Raya di Pulau Langkawi tingginya 2,950 kaki. Oleh kerana keadaan muka buminya yang agak rata inilah Kedah terkenal sebagai sebuah negeri pertanian atau lebih dikenali sebagai Jelapang Padi Malaysia. Lantaran kedudukan Negeri Kedah yang terletak di garisan lintang (*latitute*) 5° 05 hingga 6° 40 utara dan diantara garis bujur (*longitute*) 99° 40 hingga 101° 10 Timur ini telah memperkukuhkan Kedah sebagai sebuah negeri pertanian.

The contents of
the thesis is for
internal user
only

BIBLIOGRAFI

SUMBER AWALAN

A. Koleksi Surat-menyurat Sultan Abdul Hamid

1. Salinan Surat-menyurat Sultan Adul Hamid, 1888.
2. Salinan Surat-menyurat Sultan Abdul Hamid, 1888-1894.
3. Surat Raja-raja, 1888.
4. Surat Rasmi Sultan Abdul Hamid, 1888-1889.
5. Surat-menyurat Sultan Abdul Hamid, 1889-1892.
6. Surat Menyurat Sultan Abdul Hamid, 1890-1895.
7. Salinan Surat-surat kepada Raja, 1895.
8. Surat-menyurat Sultan Abdul Hamid, 1896-1899.
9. Surat-menyurat Sultan Abdul Hamid, 1897-1900.
10. Surat-menyurat Sultan Abdul Hamid, 1897-1912.
11. Salinan Surat Raja-raja, 1899-1911.
12. Surat-surat Pajak Tahun 1318H. (1900).
13. Salinan Surat Undang-undang, 1903-1909.
14. Surat-menyurat Sultan Abdul Hamid, 1905-1911.
15. Nama Pekerjaan didalam Pejabat State Council Negeri Kedah, 1916.

16. Surat-menyurat Sultan Abdul Hamid, 1919.
17. Salinan Surat Residen Konsular Penang, 1905.
18. Inilah Daftar Menunjukkan Cawangan Pokok Keturunan Daripada Tapak Cerpu Duli Baginda Yang Di-Pertuan Yang Maha Mulia Sultan Abdul Hamid Shah Negeri Kedah.
- 19 Yearly Report On The Administration Of The State of Kedah, September 1905 to August 1906, Ghacker, Spink & Co., Calcutta, 1907.
20. Report on The Administration of The State of Kedah, For The Period September, 1906 to February, 1908, Penang Gazette Press, Limited, Penang 1909.

B.Koleksi Surat Raja-raja.

1. Council Decisions From 1905-1911.
2. Council Decisions from 1911-1912.
3. Council Decisions 1914
4. Council Decisions 1915-1918.
5. Council Decisions 1920.
6. Council Decisions 1923-1925.
7. Council Decisions 1927.
8. Council Decisions 1931.
9. Council Decisions 1940-1941.
10. State Council Minute Book 1921.
11. State Council Minute Book 1922.
12. State Council Minute Book 1930.
13. State Council Minute Book 1933.
14. State Circulars 1934.
15. Commissioner of Lands' Circulars.

C.FAIL SUK KEDAH.

1. Fail Majlis Mesyuarat Negeri dan Setiausaha Kerajaan Kedah, 1905-1941.
2. Fail Setiausaha Kerajaan Kedah 1942-1943 (2602-2603).
3. Fail Setiausaha Kerajaan Kedah 1943-1945 (2486-2488).
4. Fail Setiausaha Kerajaan Kedah 1946-1956.

**D. FAIL-FAIL DAN SURAT-MENYURAT PEJABAT PESURUHJAYA TINGGI
PUBLIC RECORD OFFICE,LONDON/ ARKIB NEGARA,KUALA LUMPUR.**

1. Fail-fail 1894-1942 (P/PESU 1).
2. Unfederated Malay States Circular Despatches from Secretary of State for the Colonies, 1921-1930 (P/PESU 2).
3. Malay States Despatches to Secretary of State for the Colonie, 1912-1920 dan 1912-1921.

E. REKOD PEJABAT TANAH JAJAHAN

Rujukan The Public Record Office, Kew Gardens, London.

1. C.O 273, Straits Settlements Original Correspondence, 1905-1946.
2. C.O 716, Kedahdan Perlis Sessionsl Papers, 1905-1946 (4 Jilid).
3. C.O 717, Malay States, Federated, Original Correspondence, 1920-1950.

**F. BRITISH MILITARY ADMINISTRATION, (BMA) 1945-1946 (ARKIB
NEGARA, KUALA LUMPUR)**

1. BMA, 506/0, Intelligence
2. BMA/ADM, Military Government Branch
3. BMA/PS, Law and Order Division
4. BMA/PSD, Public Security Division

G.KOLEKSI PELBAGAI, ARKIB NEGARA, KUALA LUMPUR

1. Laporan Sir Harold MacMichael, Misc. 19.
2. Long Term Policy Directives for Malaya as approved by the Secretary of State for Colonies, 1945, Misc, X
3. The Government Services in British Malaya,Misc 19.

H. SURAT-SURAT PERSENDIRIAN,ARKIB NEGARA, KUALA LUMPUR.

1. Adat Istiadat DiRaja Kedah,SP 102/B/8.
2. " An Account of the Origin and Progress of Siamese Influnce in the Malay Peninsula, 1785-1882" by F>A>Swettenham,SP 12/125.
3. " An Administration of Malaya Pt. 1 and II" by George Maxwell, SP 12/16 dan S12/17.

I.FAIL PEJABAT DAERAH

1. Arkib Negara, Kuala Lumpur.
(a) Pejabat Tanah Baling, 1912-1940

- (b) Pejabat Tanah Kubang Pasu, 1911-1946
- 2. Arkib Negara Cawangan Kedah/Perlis
 - (a) Pejabat Daerah Kuala Muda, 1948-1949
 - (b) Pejabat Daerah Sik, 1948-1962.
 - (c) Pejabat Tanah Baling, 1331H, 1333-1344H, 1350-1378H.
 - (d) Pejabat Tanah Kubang Pasu, 1330H, 1332-1360H.
 - (e) Pejabat Tanah Kulim, 1930-1968.

J.BAHAN-BAHAN BERCETAK KERAJAAN

1. British Military Administration Gazette Kuala Lumpur, 1945-1946.
2. Federation of Malaya, Schemes 1950, Kuala Lumpur: The Government Press, 1950.
3. Federation of Malaya, Report of the Committee on Malayisation of the Public Service, Kuala Lumpur:
4. The Government Press, 1956. Federation Malaya Agreement, Kuala Lumpur: The Government Press, 1950.
5. Federation of Malaya, Report of the Federation of Malaya Constitutional Commission 1957, Kuala Lumpur: The Government Press, 1957.
6. F.O. 422, Siam and South East Asia, 1882-1954, Jld. 1-5, United Kingdom Foreign Office Print.
7. F.O. 69, Siam 1849-1905, United Kingdom Foreign Office Print.
8. Kedah Annual Report, 1905-1948.
9. Report on the Parliumentary and State Election, 1956, Kuala Lumpur: Government Press, 1960.

K. AKHBAR

1. Cahaya Pulau Pinang, 1904-1906
2. Majlis, 1932-1955.
3. Penang Shmibun, 1942-1944.
4. Saudara, 1928-1940.
5. Straits Echo, 1909-1942.
6. Straits Times, 1900-1942.
7. Suara Saberkas, 1944-1946
8. Wathan, 1944-1946

L. SUMBER LISAN

(a) *Transkripsi Perpustakaan Awam Kedah*

1. Ching Sim Kim, "Sejarah Alor Setar," 1990.
2. Dato' Shuib Awang Osman, "Kedah Civil Service," 1980.
3. Dato' Wan Ibrahim Wan Soloh, "Kedah Civil Service," 1981.
4. Dato' Haji Sheriff Puteh, "Kedah Civil Service," 1990.
5. Harun Haji Hamzah, "Perkhidmatan Tadbir Negeri Kedah," 1991.
6. Ismail Harun, "Kedah Civil Service," 1980.
7. Othman Abu Bakar, "Sejarah Pendudukan Jepun di Negeri Kedah," 1987.
8. Tun Azmi Haji Mohamed, "Kedah Civil Service," 1980.
9. Yahaya Osman, "Riwayat Hidup Haji Mohamad Shariff Osman," 1986.

(b) *Transkripsi Temu bual untuk Kursus KHR 301, PPIK, Universiti Sains*

Malaysia

1. Dato' Wan Ibrahim Wan Soloh, "Sejarah Lisan Administrasi Di Kedah semasa
2. Perang Dunia Kedua," 1974.
3. Dato' Syed Edrus Syed Mashor, "Administrasi Thai Di Kedah," 1974.
4. Lee Ewe Boon, "Administrasi Thai Di Kedah," 1974.
5. Thepe Chuankasem, "Administrasi Thai Di Kedah," 1974.

M. KARYA TIDAK DITERBITKAN

1. Ibrahim Ismail, "Riwayat Rnigkas Haji Wan Yahayab. Wan Mohd Taib," Alor Setar , Koleksi Peribadi, Tanpa Tarikh.
2. Noor Azam b. Jamaluddin, "Kedah Civil Service, " Alor Setar, PPAK, Tanpa Tarikh.
3. Wan Ibrahim Wan Soloh, "Chara-chara Mengutip Hasil Dalam Masa Pemerintahan Sultan Abdullah Mukaram Shah, Sultan Negeri Kedah," Alor Setar: PSMCK, 1961.
4. ____ (Peny.) "Sejarah atau Tawarik Ringkas Negeri Kedah,"

BUKU/ARTIKEL

1. Abdul Aziz Zakaria, 1898. *British Japanese and Independence Malaysia, A Memoir*, Kuala Lumpur: Institut Tadbiran Awam Malaysia.
2. Abdul Rahman Ismail, 1985. "Kewibawaan Mutlak Raja dan Ketaatan Mutlak Rakyat kepada Raja: Satu Penilaian Semula Tentang Lunas Perhubungan Raja-Rakyat Masyarakat Melayu Tradisional Seperti Yang Terdapat Di Dalam Kitab-kitab Sastra Sejarah Melayu," *Kajian Malaysia*, Jil. 3 (1).
3. Ahmad Salleh, "Kedah Dalam Tahun 1851 – Zaman Pemerintahan Sultan Zainul Rashid 1," *KDSS*, Jil. 2 Mei 1967.
4. Alias Puteh, "Perang Nyonya Cantik Di Kulim," *Mastika*, April, 1972.
5. Augustin, J.F., "The Beginning of the Rubber Industry in Kedah," *KDSS*, Jil.3(1),1968.
6. _____, "Alor Setar in 1883," *Kedah in History*, Jil.2 (1), 1967.
7. _____, "The Founder of Modern Kedah," *KDSS*, Jil. 4 (1), 1970.
8. _____, "Kemusnahan Angkatan Laut Negeri Kedah," *KDSS*, Jil. 5, Ogos 1971.
9. Baharuddin Majid, "Wan Mohamad Saman, 1870-98," *KDSS*, Jil, 8 (1),1979. Bank, Bank, J.D., 1983. *Malay Kingship*, Philadelphia: A Publication of Institute for the Study of Human Issues.
10. _____, 1980. "Politics and Ethnicity on the Thai-Malay Frontiers: The Historical Role of the Thai-Speaking Muslims of Kedah," *Sessional Papers Jame Cook University*, no.7.
11. Bassett, D., "Anglo-Kedah Relations, 1688-1765," *JMBRAS*, Jil. 62 (2) 1989.
12. Bonney, R. 1971 *Kedah, 1771-1821, The Search for Security and Independence*, Kuala Lumpur: Oxford University Press.
13. Braddel, R., 1931. *The Legal Status of The Malay States*, Singapore: Malayan Publishing House.
14. Bunnag, T., 1977. *The Provincial Administration of Siam, 1892-1915*, Kuala Lumpur: Oxford University Press.
15. Butcher, J.G., 1979. *The British in Malaya 1880-1914: The Social History of a European Community in Colonial South-East Asia*, Kuala Lumpur: Oxford University Press.

16. _____, "Towards the History of Malayan Society: Kuala Lumpur District, 1885-1912," *Journal of Asian Studies*, Jil. 10, 1979.
17. Cain, P. J., 1980. *Economic Foundations of British Overseas Expansion 1913-1914*, London: Macmillan Education Limited.
18. Chandra, J., "Perjanjian 1909 Antara Inggeris Dengan Siam Serta Latar Belakangnya," *Jebat, Bil.*, 1, 1971/1972 .
19. _____, " Britain and the Siamese Malay State, 1892-1904," *The Historical Journal*, 15 (3), 1972.
20. Chan Hon Chai, 1967. *The Development of British Malaya, 1896-1909*, Kuala Lumpur: Oxford University Press.
21. Cheah Boon Kheng, 1983. *Red Star Over Malaya, Resisitance and Social Conflict During and After the Japanese Occupation*, Singapore: Singapore University Press.
22. _____, 1988. *The Peasant Robbers of Kedah, 1900-29, Historical and Folk Perceptions*, Singapore: Oxford University Press.
23. _____, " The Japanese Occupation of Malaya, 1941-45: The Ibrahim Yaakob and the struggle for Indonesia Raya," *Indonesia* (28) Oktober 1979.
24. _____, " The Erosion of Ideological Hegemony and Royal Power and the Rise of Postwar Malay Nationalism, 1945-46," *JSEAS*, Jil. XIX, 1988.
25. _____, "Fuedalism in Pre-Colonial Malaya: The Past as a Colonial Discourse," *JSAS*, 25 (2), 1994.
26. _____, dan Sharom Ahmat, 1989. *Reminiscences of Tunku Abdul Rahman on the Japanese Occupation, 1941-45*, Pulau Pinang: Perpustakaan Universiti Sains Malaysia.
27. _____, dan Abu Talib Ahmad, 1990. *Kolonialisme di Malaysia dan Negara-negara lain*, Kuala Lumpur: Penerbit Fajar Bakti.
28. Christie, J.W., " Trade and Early State Formation in Maritime Southeast Asia: Kedah dan Srivijaya," *JEBAT*, Bil.13, 1984/85.
29. Dhiravegin, Likhit, 1974. *Siam and Colonialism 1855-1909: An Analysis of Diplomatic Relations*, Bangkok: Thai Watana Panich Co. Ltd.
30. Eunice, Thio, " British Search for Security in the North Malaya, 1886-97," *JSEAH*, Jil. 10, 1969.

31. Fieldhouse, D. K., 1983. *Colonialism, 1870-1945: An Introduction*, London: MacMillan.
32. Fawzi Mohd Basri, “ Kerajaan Melayu Tidak Bersekutu Tahun 1914: Satu Perbandingan Mengenai Perjawatan Dan Organisasi Pentadbiran,” *MIH* vol. XXI (1), Jan 1978.
33. Gullick, J.M., 10. *Sistem Politik Bumiputra Tanah Melayu Barat*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
34. _____, 1887. *Malay Society in the Late Nineteenth Century, the Beginning of Change*, Singapore: Oxford University Press.
35. _____, 1992, *Rulers and Residents, Influence and Power in the Malay States, 1870-1920*, Singapore : Oxford University Press.
36. _____, “ Kedah 1821-1855, Years of Exile and Return,” *JMBRAS*, Jil. 56 (2), 1983.
37. *Kedah in the Reign of Sultan Ahmad Tajuddin II (1854-79)*, *JMBRAS*, Jil., 58 (2), 1985.
38. Haji Buyung Adil, 1983. *Perjuangan Orang Melayu Menentang Penjajahan- Abad 15-19*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
39. _____, 1980. *Sejarah Kedah*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
40. Hanafi Mohd Ariff, “ Peraturan-peraturan Istiadat Di Raja Kedah,” *KDSS*, Jil., 7, 1976.
41. Heper, M., 1982. *The State and Public Bureaucracies, A Comparative Perspective*, Westpoint: Greenwood Press.
42. Huessler, R., 1971. *British Tanganyika – An Essay and Documents on District Administration*. Durham: Duke University Press.
43. _____, 1981. *British Rula in Malaya, The Malayan Civil Service and Its Predecessor, 1867- 1942*, Oxford: Clio Press.
44. _____, 1983. *Completing and Stewardship: The Malayan Civil Service, 1942-57*, London: Greenwood Press.
45. Ibrahim Ismail, 1987. *Sejarah Kedah Sepintas Lalu*, Jitra: Penerbitan Universiti Utara Malaysia.

46. Jones, Rusell, "Two Malay Letters Written By Sultan Muhammad Jiwa Muazzam Syah of Kedah to Captain Francis Light," JMBRAS, Vol. IIV, pt. , 1981.
47. Jones, S. W., 1944. *Malaya and Its Civil Administration Prior to Japanese Occupation*, Kuala Lumpur : War Office.
48. _____, 1953. *Public Administration in Malaya*, London: Royal Institute of International Affairs.
49. JusohAhmad, "Tengku Anom dan Kerajaan Kubang Pasu Yang Ujud Seketika," Mastika. Februari, 1972.
50. _____, "Asal-usul 'Wan' dan 'Tuan'. Mastika, Disember, 1971.
51. _____, "Megat dan Ku berasal dari Kedah," Mastika, Januari, 1974.
52. Khan, G. Mohamad, 1958. *History of Kedah, Penang*, diterbitkan sendiri oleh Pengarang.
53. Khasnor Johan, 1984. *The Emergence of the Modern Malay Administrative Elite*, Kuala Lumpur: Oxford University Press.
54. _____, "Perkhidmatan Tadbir Melayu: Tradisi dan Peranan Dalam Konteks Kerajaan Penjajah," dalam *Malaysia: Sejarah dan Proses Pembangunan*, Kuala Lumpur: Persatuan Sejarah Malaysia, 1982.
55. Khoo Kay Kim, "Kedah Di Antara Imperialisme dan Kolonialisme, 1880-1909," dalam Cheah Boon Kheng dan Abu Talib Ahmad, (Peny.), *Kolonialisme Di Malaysia dan Negara-negara lain*, Kuala Lumpur: Fajar Bakti, 1990.
56. _____, "Tunku Kudin: A Scribes Defence" JMBRAS, Jil 63 (1), 1990.
57. _____, "Undang-undang Kedah dengan Tumpuan Khusus Kepada Pengawalan Hak Milik Tanah," dalam *Jawatankuasa Kolokium (peny.)*, Masyarakat Melayu Abad Ke-19, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
58. Khoo Kay Kim, 1984. *Negeri-negeri Melayu Pantai Barat 1850-73, Kesan Perkembangan Dagang Terhadap Politik Melayu*, Kuala Lumpur: Penerbit Fajar Bakti.
59. Kynnersley, C>W., "Notes on a Tour Through the Siamese States on the West Coast of the Malay Peninsula, 1900," JSBRAS, Jil. 37, 1901.
60. Mat Kassim Abd. Majid, "Sultan Abdul Hamid Halim Syah, 1864-1943,"

61. Kedah Lindungan Bulan, (Jurnal PSMCK), Jil.9 (1), 1981.
62. Maxwell, W.E., " The Law and Customs of the Malay With Reference to the Tenure of Land," JSBRAS, Jil. 13, 1884.
63. _____, " The Law Relating to Debt Slavery Among the Malays," JSBRAS, Jil21-23, 1990/1991.
64. Maxwell, W.G., " Memoirs of the First British Adviser, Kedah," MIH, Jil.4 (1), 1981.
65. Md Nor Hashim, " Sistem dan Kuasa Pentadbiran Dalam Perkhidmatan Tadbir Negeri Kedah," Jebat 1977/78.
66. Miller, H., 1962. Putera Di Raja dan Perdana Menteri, Kuala Lumpur: Straits Times Press.
67. _____, " His Late Royal Highness Sultan Badlishah of Kedah," KDSS, Jil. 4 (1),1970.
68. Milner, A.C., 1982. Kerajaan: Malay Political Culture on the Eve of Colonial Rule, Tucson: University of Arizona Press.
69. _____, " Colonial Records History: British Malaya," Kajian Malaysian, Jil. 4 (1), 1986.
70. Mohamad Isa Othman, 1990.Politik Tradisional Kedah, 1681-1942, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
71. _____, 1992. Pendudukan Jepun Di Tanah Melayu, Tumpuan di Negeri Kedah, 1942-1945, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
72. Muhammad Hassan Dato Kerani Muhammad Arshad, 1968. al-Tarikh Salasilah Negeri Kedah. Kuala Lumpur: Dewan Bahasadan Pustaka.
73. Mustafa Tam, " A Note On Laws and Punishment in Bygone Kedah,"KDSS, Vol. 4 (1), April 1970.
74. Nonini, D., 1992.British Colonial Rule and the Resistance of the Malay Peasantry 1900-1957, New Heaven: Yale University Press.
75. Numnonda, T., 1977. Thailand and the Japanese Presence, 1941-45, Singapore: Institute of SouthEast Asian Studies.
76. _____, " Negotiations Regarding the Cession of Siamese Malay States," JSS Jil. 55 (2), 1967.

77. Puthucheary, M., 1980. *The Politics of Administration, The Malaysian Experience*, Kuala Lumpur: Oxford University Press.
78. Sadka, Emily, 1968. "The Protected Malay States, 1874-1895, Kuala Lumpur: University of Malaya Press.
79. Seng Fook Loh, 1969. "The Malay States 1877-1895, Political Change and Social Policy," Kuala Lumpur: Oxford University Press.
80. Shamsul Amri Baharuddin, 1986. *From British to Bumiputra Rule*, Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.
81. Sharom Ahmat, 1984. *Tradition and Change in a Malay States: A Study of Economic and Political Development*, MBRAS, No. 12.
82. _____, "The Structure of the Economy of Kedah 1879-1905," JMBRAS, Jil. 43 (2), 1970.
83. _____, "Kedah-Siam Relations 1821-1905," JSS, 59 (1), 1971.
84. Shellebear, W.G., 1990. (Peny.), *Sejarah Melayu*, Kuala Lumpur: Oxford University Press.
85. Syed Mohamad b. Syed Hassan Shahabudin, "The Three Million Dollar Wedding," MIH Vol. IV (11), 1958.
86. Tej Bunnag, 1977. *The Provincial Administration of Siam, 1892-1915*, Kuala Lumpur: Oxford University Press.
87. Wan Ibrahim Wan Soloh, "Gelaran-gelaran Pangkat Dalam Negeri Kedah Pada Zaman Dahulu," KDSS, Jil. 3 (1), 1968.
88. Wan Yahaya Wan Mohd Taib, 1911, *Salasilah atau Tawarikh Kerajaan Kedah*, Alor Setar, 1911.
89. Winstedt, R.O., "Kedah Laws," JMBRAS, Jil. 2, 1928.
90. _____, "History of Kedah," JSBRAS, No. 18, 1920.
91. _____, "Notes on History of Kedah," JMBRAS, Jil. 14 (3), 1936.
92. Zaharah Mahmud, "The Period and Nature of Traditional Settlement in The Malay Peninsula," JMBRAS, Jil. 43 (2), 1970.
93. _____, "The Population of Kedah in the Nineteenth Century," JSAS, Jil. 3(1), 1972.

94. _____, "Moving Frontier of Agricultural Settlements in the 18th and 19th Centuries Kedah," *Geographia*, Jil. 2, 1986.

TESIS/LATIHAN ILMIAH

1. Bhupalan, N>R., "British Relations With Kedah, 1880-1909," Latihan Ilmiah, Universiti Singapura, 1955.
2. Hashim Mydin, "Sistem Penghulu Di Kedah," Latihan Ilmiah Universiti Malaya, 1966.
3. Hsueh, Chu-Tu, "British Rule in Malaya, 1919-1939," Tesis Sarjana Sastera, University of Colombia, 1953.
4. Mahani Musa, "Pakatan Sultan Melayu Di Negeri-negeri Utara Pantai Barat Tanah Melayu, 1821-1930-an," Tesis Sarjana Sastera, Universiti Sains Malaysia, 1991.
5. Numnonda, T., "The Anglo-Siamese Negotiations 1900-1909," Tesis Ph.D , University of London, 1973.
6. Paridah Ramly, "Orang Arab Di Kedah," Latihan Ilmiah, Universiti Kebangsaan Malaysia, 1983/84.
7. Rohani Ahmad, "Personnal Administration in the Kedah Civil Service," Latihan Ilmiah, Universiti Malaya, 1972/1973.
8. Zaharah Mahmud, "Change in a Malay Sultanate: An Historical Geography of Kedah before 1939," Tesis Sarjana Sastera, Universiti Malaya, 1966.

SUMBER SECONDARY

1. Augustin, J.F., "The Founder Of Modern Kedah" Kedah Dari Segi Sejarah, Jilid 4, Bil. 1, April 1970, *Majalah Persatuan Sejarah Malaysia*, (Cawangan Kedah), Alor Setar, 1970.
2. Augustin, J.F., "The Destruction of Kedah Fleet," Kedah Dari Segi Sejarah, Jilid 5, Bil. 1, Ogos 1971, *Majalah Persatuan Sejarah Malaysia*, (Cawangan Kedah), Alor Setar, 1970.
3. Bonney, R., Kedah 1771 – 1821, Oxford University Press, Kuala Lumpur, 1974.
4. Emerson, R., Malaysia (terjemahan) D.B.P., Kuala Lumpur, 1974.
5. Gullick, J.M., Sistem Politik Bumiputera Tanah Melayu Barat, D.B.P., Kuala Lumpur, 1973.

6. Habibah bt. Zon, Malaya In The National Archives Of India From 1840 to 1850, Kajian Ilmiah Untuk Kursus Diploma Penyimpan Arkib, 1972/73, Arkib Negara Malaysia, Kuala Lumpur.
7. Hodgson, G.A., "An Introduction To Kedah History", Buku Kenangan Hari Keputeraan Yang Keempat Puluh Tiga, Almarhum Sultan Badlishah, Berjaya Printing Press, Kuala Lumpur, 1971.
8. Ismail Salleh, "Persekolahan Di Kedah Sebelum 1915" PGMK 25 TAHUN – 1946 – 1971, Persatuan Guru-Guru Melayu Kedah, Alor Setar, 1971.
9. Ismail Salleh, "Peraturan Membuat Bunga Emas Negeri Kedah", Kedah Dari Segi Sejarah, Jilid 3, Bil. 1, Jun 1968, Majalah Persatuan Sejarah Malaysia (Cawangan Kedah), Alor Setar, 1968.
10. Ismail Salleh, "Persekolahan Melayu di Kedah hingga Pecah Perang Dunia Kedua", Kedah Dari Segi Sejarah, Jilid 4, Bil. 1, April 1970, Majalah Persatuan Sejarah Malaysia (Cawangan Kedah), Alor Setar 1970.
11. Kedah Bergambar, Kedah Dari Segi Sejarah, Jilid VI, Bil. 1, Disember 1972, Majalah Persatuan Sejarah Malaysia, (Cawangan Kedah) Alor Setar 1972.
12. Kennedy, Joseph, A History of Malaya, St. Martin Press, New York, 1962.
13. Khasnor Johan, "The Bunga Emas In Malay-Siamese Relations" Jenal Sejarah, Jilid IV, Jernal Persatuan Sejarah Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 1965/66.
14. Khoo, Gilbert, "A History of Kota Kuala Muda", Jenal Sejarah, Jilid IV, Jernal Persatuan Sejarah Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 1965/66.
15. Khoo Kay Kim, "Semenanjung Tanah Melayu pada Kurun Yang Kesembilan-Belas – II", dalam Zainal Abidin Abd. Wahid, Sejarah Malaysia Sepintas Lalu, D.B.P., Kuala Lumpur, 1972.
16. Khoo Kay Kim, "Semenanjung Tanah Melayu Pada Kurun Yang Kesembilan-Belas III", dalam Zainal Abidin Abd. Wahid, Sejarah Malaysia Sepintas Lalu, D.B.P. Kuala Lumpur, 1972.
17. Miller, Harry, The Story of Malaysia, Fober & Fober, London, 1965.
18. Mills, L.A., British Malaya, 1824 – 1867, Methodist Publishing House, Singapore, 1925.
19. Mohammad Hassan b. Dato' Kerani Muhammad Arshad, Al Tarikh Salasilah Negeri Kedah, D.B.P., Kuala Lumpur, 1968.

20. Mustaffa b. Tom, "A Note on Laws and Punishments In Bygone Kedah" Kedah Dari Segi Sejarah, Jilid 4, Bil. 1, April 1970, Majalah Persatuan Sejarah Malaysia, (Cawangan Kedah) Alor Setar, 1972.
21. Omar Abdullah, "Terusan Wan Mohd. Saman", Mastika, November 1974, Utusan Melayu, Kuala Lumpur 1974.
22. Said Malik, Sejarah Terusan Wan Mohammad Saman", Utusan Zaman, 7.3.1975.
23. Sharom Ahmat, "The Debt-Bondage In Kedah", Kedah Dari Segi Sejarah, Jilid 4, Bil. 1, April 1970, Majalah Persatuan Sejarah Malaysia (Cawangan Kedah) Alor Setar, 1972.
24. Sharom Ahmat, "The Political Structure of The State of Kedah 1879 – 1905" Journal of Southeast Asian Studies, Vol. 1, No. 2, Sept. 1970. Singapore.
25. Sharom Ahmat, "The Structure of The Economy of Kedah, 1879 – 1905", (salinan stensil) Essei Sejarah Malaysia II, Jabatan Sejarah Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
26. Skeat, W.W., "Personal Account by The Late W.W. Skeat and Dr. F.F. Latellow", JMBRAS Vol. 26, Pt. 4, 1953.
27. Wan Ibrahim b. Wan Soloh, "Senior Titular Chiefs And Their Functions In The Courts Of Malay Sultans", Kedah Dari Segi Sejarah Jilid 3, Bil. 1, Jun 1968 Majalah Persatuan Sejarah Malaysia, (Cawangan Kedah) Alor Setar, 1968.
28. Winstedt, R.O., "History of Kedah" JSBRAS, 1920
29. Winstedt, R.O., "Notes On History of Kedah", JMBRAS, Vol. 14, t. 3, 1936.